

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระมล ทองธรรมชาติและเชาวนะ ไตรมาศ . วิวัฒนาการของระบบรัฐธรรมนูญไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ , 2545 .

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2544 .

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รายงานผลการศึกษานับสมบุรณ์สำหรับการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับการปฏิบัติพันธกิจตามรัฐธรรมนูญ” เสนอต่อสถาบันพระปกเกล้า , 30 พฤศจิกายน 2545.

คณิน บุญสุวรรณ . อำนาจของวุฒิสภากับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ . ประวัติรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ภูมิปัญญา จำกัด.(ม.ป.ป.)

คณิน บุญสุวรรณ. “กระบวนการสรรหา กกต. ขัดต่อรัฐธรรมนูญ : ใครต้องรับผิดชอบ?”. มติชน , 8 กรกฎาคม 2545 .

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545. ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2545, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 23 ก. (19 มีนาคม 2546).

ชาติ ชัยเดชสุริยะ. ศาลรัฐธรรมนูญในความคาดหวังของข้าพเจ้า. วารสารศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ 2 เล่มที่ 4 (มกราคม – เมษายน 2543).

ชำนาญ พิเชษฐพันธ์. วิพากษ์ศาลรัฐธรรมนูญ . มติชน. 18 กรกฎาคม 2545.

ชุติมา เหลืองอุทัยศิลป์ . อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษากรณีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดความขัดแย้งระหว่างองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ . วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2545.

เชาวนะ ไตรมาศ . ศาลรัฐธรรมนูญกับการปฏิรูปการเมือง . วารสารศาลรัฐธรรมนูญ 2, 5 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2543).

เชาวนะ ไตรมาศ . คุณค่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกับนัยของการปฏิรูปตามรัฐธรรมนูญ . วารสารศาลรัฐธรรมนูญ 3, 7 (มกราคม-เมษายน 2544) : 85-100.

เชาวนะ ไตรมาศ . ศาลรัฐธรรมนูญไทยในสถานการณ์การปฏิรูปการเมือง . วารสารศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ 3 เล่มที่ 9 (กันยายน-ธันวาคม 2544) : 64-83.

เชาวนะ ไตรมาศ . ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ . แหล่งที่มา www.pub-law.net (วันที่ 19 เมษายน 2547).

ธีระ สุธีวรางกูร . รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ : ความสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม" . วารสารนิติศาสตร์ 31,1 (มีนาคม 2544) : 46-54.

นภดล เสงเจริญ . การตีความรัฐธรรมนูญ. รวมบทความกฎหมายมหาชน จากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม 2 . กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เพรส จำกัด 2546 : 215-224.

นักศึกษากลุ่มศึกษาขององค์กรอิสระ หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงด้านการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่น 1 สถาบันพระปกเกล้า . องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ : ประชาชนได้อะไร. โรงพิมพ์วิฑูรการปก, 2545.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. องค์กรตามรัฐธรรมนูญกับการทบทวนรัฐธรรมนูญ. รวมบทความกฎหมายมหาชนจาก เว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด, 2545: 19-24.

บทวิเคราะห์กรรมการการเลือกตั้งกับระบบและวิธีการสรรหา. มติชนสุดสัปดาห์. 21, 1103 (8 ตุลาคม 2544).

บรรเจิด สิงคะเนติ, วิถีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไทยเปรียบเทียบกับศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน , วารสารธรรมศาสตร์ 24, 2 (พ.ค.-ส.ค. 2541)

- บรรเจิด สิงคะเนติ. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2543.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. ปัญหาขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ . วารสารวิชาการศาลปกครอง 1, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2544).
- บรรเจิด สิงคะเนติ. บทวิเคราะห์คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ : กรณีศึกษาปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตอำนาจศาลระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับศาลปกครอง. รวมบทความจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด, 2545. 55-96.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. ศาลรัฐธรรมนูญ . สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร : องค์การคำคุณสภา , 2543.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. รัฐธรรมนูญน่ารู้ . รวมสาระและคำบรรยายหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ . กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2542 .
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 . นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า , 2543 .
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ที่มาของกฎหมายมหาชนและหลักความชอบด้วยกฎหมาย . คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายปกครอง , กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา , 2543 : 1-118 .
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. รวมคำบรรยายกฎหมายเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ 54 ปีการศึกษา 2544 เล่มที่ 3, กรุงเทพมหานคร:สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2544.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. วุฒิสภาไทย . รวมสาระจากบทความวิทย์ ความรู้เรื่องสมาชิกวุฒิสภาไทย กับ ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ . นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า , 2545 .
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. บทบาทของสมาชิกวุฒิสภา . วารสารศาลรัฐธรรมนูญ 2, 4 (มกราคม-เมษายน 2543).

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ .เขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ . รวมบทความทางวิชาการ ของ ศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 1 ศาลรัฐธรรมนูญไทย .กรุงเทพมหานคร สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ : 55-84 .

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ . กฎหมายมหาชน เล่ม 3 : ที่มาและนิติวิธี . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538 .

ปัญญา อุชาติชน. "องค์กรตามรัฐธรรมนูญ". วารสารศาลรัฐธรรมนูญ 1, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2542)

ปัทมา สุปกำบัง. รายงานการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญ .งานวิจัยส่วนบุคคล .สถาบันพระปกเกล้า .

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการองค์การอิสระ ประจำปี 2546. แหล่งที่มา www.kpi.ac.th

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541.

มนูญพันธ์ รัตนเจริญ . การแทรกแซงของฝ่ายการเมืองต่อ กกต. สาเหตุ วิธีการและแนวทางแก้ไข. เอกสารการวิจัยตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์, 2544.

มานิต จุมปา. การเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ. รวมบทความกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด, 2545:167-248.

มานิตย์ จุมปา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ 2540 . พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2542.

ระเบียบศาลฎีกาว่าด้วยการสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2540, 14 ตุลาคม 2540.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.

รายงานของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภา, กองกรรมการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 4 พฤศจิกายน 2540 .

รายงานของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งวุฒิสภา, กองกรรมการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 28 กันยายน 2544 .

ฤทัย หงส์สิริ. แนวโน้มและบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญไทยในอนาคต. ศาลรัฐธรรมนูญไทย: อดีต ปัจจุบัน อนาคต. กรุงเทพมหานคร : นานาสีพิมพ์ , 2543.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์ . วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ : ศึกษากรณีของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ กับศาลรัฐธรรมนูญไทย . รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ . (ธันวาคม 2545).

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. ปัญหาการลงมติในประเด็นของคดีในคดีรัฐธรรมนูญ. รวมบทความกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี. เพรส จำกัด, 2546. 411-428.

วัชรวิทย์ ไชยสาร . ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่ . พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม , 2544.

วิษณุ วัลบุญ . รายงานการวิจัย เรื่อง องค์กษิระของรัฐที่เป็นอิสระ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2538.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักวิจัย. รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาในอนาคตตามทัศนะของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2545.

สถาบันพระปกเกล้า . การวิเคราะห์การทำงานขององค์กรอิสระ . พิมพ์ครั้งที่ 1 . นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า , กันยายน 2544 .

สถาบันพระปกเกล้า . องค์กรอิสระของประเทศไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง . พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพมหานคร : เอ.พี.กราฟฟิคดีไซน์และการพิมพ์ . (กุมภาพันธ์ 2545).

สมคิด เลิศไพฑูรย์, กฎหมายเลือกตั้ง , กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน , 2542

สมคิด เลิศไพฑูรย์ และบรรเจิด สิงคะเนติ . เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญไทยตามมาตรา 264-266. รวมบทความทางวิชาการ ของศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 1 ศาลรัฐธรรมนูญไทย สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ :113-127 .

สมชาติ ธรรมศิริ. คณะกรรมการการเลือกตั้ง : การจัดองค์กร. รัฐสภาสาร 46 (ธันวาคม 2541) : 77 – 114.

สมไพบูลย์ มุขจันที. องค์กรตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญ โครงสร้างที่มาและการเข้าสู่ตำแหน่ง. รัฐสภาสาร 50, 1. มกราคม 2545 : 11-77.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 1 คณะกรรมการการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 2 ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 3 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 4 ศาลรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กฤษฎีตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 5 ศาล
ยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กฤษฎีตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 6 ศาล
ปกครอง. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กฤษฎีตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 7
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้า
ของคุรุสภา, 2544.

สารานุกรมแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) หมวดองค์กฤษฎีตามรัฐธรรมนูญ เรื่อง 8 การ
ตรวจเงินแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2544.

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ, บริษัท พี.เพรส จำกัด,
(สิงหาคม 2545).

สุจิต บุญบงการ . คดีรัฐธรรมนูญกับการบ่งชี้สภาพปัญหาของการปฏิรูปการเมือง . แหล่งที่มา
www.pub-law.net . วันที่ 8 มีนาคม 2547 .

สุรพล นิติไกรพจน์ และคณะ. ศาลรัฐธรรมนูญกับการปฏิบัติพันธกิจตามรัฐธรรมนูญ. รายงานผล
การศึกษาฉบับสมบูรณ์สำหรับการศึกษาวิจัยเสนอต่อสถาบันพระปกเกล้า. 30
พฤศจิกายน 2545.

สุรพล นิติไกรพจน์ . แถลงการณ์ของคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2544-
2547). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน , 2547 .

หนังสือจากคณะสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 41 คนส่งถึงประธานรัฐสภา เรื่อง ขอให้ส่งความเห็นให้
ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการสรร
หากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาฯ ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2544.

หนังสือจากประธานรัฐสภาส่งถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ของ กระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2544.

อมร รักษาสัตย์ และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พิทักษ์หรือทำลายรัฐธรรมนูญ จากการวินิจฉัยสถานภาพของการเป็นรัฐมนตรี. สหประชากรมติบัญญัติเพื่อประชาชน . กรุงเทพมหานคร : การันต์การพิมพ์, 2543 : 66-69.

อมร จันทรมบูรณ์. ศาลรัฐธรรมนูญ. วารสารกฎหมายปกครอง. เล่มที่ 12 , ธันวาคม 2536.

อมร จันทรมบูรณ์. การตรวจสอบองค์กรอิสระด้านการตรวจเงินแผ่นดิน. รวมบทความกฎหมายมหาชน จากเว็บไซต์ www.pub-law.net . กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด (พฤษภาคม 2547): 285-304.

เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ คณะกรรมการองค์กรอิสระ ประจำปี 2546 เรื่อง กระบวนการสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรอิสระ ณ โรงแรมเดอะไทด์ รีสอร์ท บางแสน จังหวัดชลบุรี วันที่ 22-24 สิงหาคม 2546.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วุฒิสภา

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

เรื่อง

ขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับ
ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญฯ ของกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง
ของคณะกรรมการสรรหาฯ

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย

๑. รายงานของคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและ
ความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ
การเลือกตั้ง วุฒิสภา
๒. รายงานของคณะกรรมการสรรหาฯ ผู้มีคุณสมบัติซึ่งสมควรเป็น
คณะกรรมการการเลือกตั้ง
๓. รายงานผลการตรวจสอบของอนุกรรมการคณะกรรมการกิจการวุฒิสภา
เกี่ยวกับอำนาจในการตรวจสอบกระบวนการสรรหาของคณะกรรมการ
สรรหาฯ
๔. หนังสือของนายอดิศร เพียงเกษและคณะ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน
๒๕๔๒ เรื่องขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ มีอำนาจแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการ
ได้หรือไม่
๕. หนังสือของประธานรัฐสภาที่ สผ. ๐๐๐๑/๑๐๐๐๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม
๒๕๔๒ เรื่องขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. มีอำนาจแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนใน
รายการได้หรือไม่
๖. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๒/๒๕๔๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๘

บัญญัติว่า การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ให้

ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาฯ จำนวนสิบคน ซึ่งประกอบด้วย

ก. ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษา
 ข. ผู้ที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรค
 ค. สมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ทำ
 ง. ที่พิจารณาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๗ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน
 จ. เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อ
 ฉ. ๒ คนในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน
 ช. กรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และ

(๒) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา พิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการ

การเลือกตั้งจำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของ
 ผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น และ

(๓) การเสนอชื่อตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่

สภาให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการ
 สรรหาตาม (๑) ไม่อาจเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบ
 ภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบ
 ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องเสนอชื่อตาม (๑)

คณะกรรมการสรรหาฯ ได้ทำการพิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติซึ่งสมควรเป็น

กรรมการการเลือกตั้ง และเสนอต่อประธานวุฒิสภาตามหนังสือ ที่ สว ๐๐๐๕/๐๒๔๐๖

ณ ๒๕๔๔ โดยมีรายชื่อดังนี้

๑. นายจรัส	บุรณพันธ์ศรี
๒. พลตำรวจโท วาสนา	เพิ่มลาภ
๓. นายวีระชัย	แนวบุญเนียร
๔. พลเอก ศรินทร์	ชูปล้ำ
๕. รองศาสตราจารย์สมชัย	ศรีสุทธิยากร

ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้เสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการการเลือกตั้ง
ต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยมีรายชื่อดังนี้

๑. นายชูชาติ	ศรีแสง
๒. นายอุดม	เฟื่องฟุ้ง
๓. นายปริญญา	นาคฉัตรีย์
๔. นายปรีชา	ธนานันท์
๕. นายพิศาล	พิริยะสถิต

เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๕ ประกอบกับ
 ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่กำหนดให้วุฒิสภาดำเนินการขึ้น
 คณะหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้
 ดำรงตำแหน่ง รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อ
 วุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑ สมัยสามัญนิติบัญญัติ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ คณะกรรมการฯ ได้นำเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภา และ
 ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว พร้อมกับได้ลงมติเลือกกรรมการการเลือกตั้งจำนวน
 ๕ คน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. พลตำรวจโท วาสนา	เพิ่มลาภ
๒. พลเอก ศิริรินทร์	ชูปลกล้า
๓. นายวีระชัย	แนวบุญเนียร
๔. นายจรัส	บูรณพันธุ์ศรี
๕. นายปริญญา	นาคฉัตรีย์

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งบุคคลทั้ง ๕ ไปแล้วเมื่อวันที่

๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔

ผลการดำเนินการสรรหาและลงมติเลือกกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ก่อให้
 เกิดความขัดแย้งทางความคิด ความเคลือบแคลงและสงสัยของสาธารณชนทั่วไปเป็นจำนวน
 มากกว่า การได้มาซึ่งกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ
 หรือไม่ ดังนั้นเพื่อให้ความเคลือบแคลงสงสัยต่างๆ ได้กระจ่างชัด เป็นที่สิ้นสุด ยุติ

สิ้นกระแสดความ อีกทั้งเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงควรเป็นองค์กรชี้ขาด และยุติเรื่องนี้

๑. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาฯ

จากการตรวจสอบกระบวนการสรรหาที่ได้กระทำไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ นั้น ปรากฏว่ามีผู้สมัครและมีการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นจำนวน ๕๕ คน ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ประชุมลงคะแนนรวม ๗ ครั้ง ดังนี้

รอบที่ ๑ กรรมการสรรหาแต่ละท่านเลือกได้ไม่เกินคนละ ๕ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ หนึ่งคน คือ พล.ต.ท. วาสนา เพิ่มลาภ

รอบที่ ๒ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๔ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ หนึ่งคน คือ นายวิระชัย แนวนุญเนียร

รอบที่ ๓ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๓ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ หนึ่งคน คือ นายจรัส บุรณพันธุ์ศรี

รอบที่ ๔ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๒ คะแนน มีผู้สมัครสามคนได้คะแนน ๖,๗ และ ๖ จึงไม่มีผู้ใดได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔

รอบที่ ๕ ลงคะแนนไม่เกินคนละ ๒ คะแนน อีกครั้งหนึ่งปรากฏผลคะแนน เช่นเดียวกับรอบที่ ๔ จึงไม่มีผู้ใดได้รับคัดเลือก

หลังจากรอบที่ ๕ คณะกรรมการสรรหาฯ ได้เปลี่ยนกติกาใหม่ให้นำผู้สมัคร เฉพาะผู้ได้คะแนนสูงสุด ๓ คน คือ พลเอก ศิริรินทร์ ชูปเกล้า นายพยนต์ พันธุ์ศรี และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร มาลงคะแนน โดยให้กรรมการสรรหาฯ ลงคะแนนคนละ ๑ คะแนน แล้วให้ตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออกไป จากนั้นจึงนำสองคนที่เหลือมาลงคะแนนอีกครั้งหนึ่งจึงปรากฏผลดังนี้

รอบที่ ๖ ลงคะแนน คนละ ๑ คะแนน (เพื่อตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออก) ผลปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ และนายสมชัย ได้คนละ ๔ คะแนน นายพยนต์ ได้ ๒ คะแนน นายพยนต์ จึงถูกตัดออกจากบัญชีไป

รอบที่ ๗ ลงคะแนน คนละ ๒ คะแนน ปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ และ นายสมชัย ได้คะแนนเต็มคนละ ๑๐ คะแนน คณะกรรมการสรรหาจึงเสนอชื่อบุคคลทั้งสอง และอ้างว่าได้คะแนนไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔

จึงเป็นสิ่งที่พึงพิจารณาว่า การลงคะแนนในรอบที่ ๖ และ ๗ นั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะเมื่อลงคะแนนไปจนถึงรอบที่ ๔ และ ๕ ก็เป็นที่ชัดเจนแล้วว่า กรรมการฯ ไม่สามารถสรรหาบุคคลตามเกณฑ์คะแนน ๓ ใน ๔ ได้ครบ ๕ คนในเวลา กำหนดแล้ว ก็จะต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนต่อไปตาม รัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๘ (๓) ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาตาม (๑) ไม่อาจเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลาที่ กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องเสนอชื่อตาม (๑)”

การเปลี่ยนหลักเกณฑ์ในรอบที่ ๖ เพื่อคัดคนออกและการลงคะแนนต่อไปใน รอบที่ ๗ เป็นการหลีกเลี่ยงที่จะให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำหน้าที่แทนจะชอบด้วยกฎหมาย รัฐธรรมนูญฯ หรือไม่

หากการตัดสิทธิผู้สมัครดังกล่าวสามารถทำได้ คณะกรรมการสรรหาฯ ก็อาจตัดสิทธิผู้สมัครตั้งแต่รอบแรกให้เหลือเพียงจำนวน ๕ คน ตามที่ต้องการ แล้วจึงลง มติในรอบถัดไปให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ตามรัฐธรรมนูญฯ

เมื่อคณะกรรมการสรรหาฯ ไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวน ๕ คนตาม มาตรา ๑๓๘ (๑) แล้ว โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๘ (๓) ต้องให้ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายใน ๑๕ วัน การที่ คณะกรรมการสรรหาฯ ฝ่าฝืนและยังคงเสนอชื่อบุคคลลำดับที่ ๔ และ ๕ จำนวน ๒ คน จึงเป็นการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ

เมื่อกระบวนการของคณะกรรมการสรรหาฯ ตามมาตรา ๑๓๘ (๑) (๒) และ (๓) มีชื่อที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ เพียง ๘ คน ซึ่งไม่ ครบ ๑๐ คน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ

12

๒. ข้อพิจารณา

๒.๑ การลงคะแนนรอบที่ ๔ และ ๕ ปรากฏชัดเจนว่า คณะกรรมการสรรหาไม่สามารถสรรหาบุคคลผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อตามเกณฑ์คะแนน ๓ ใน ๔ ได้ครบจำนวน ๕ คน ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นในการลงคะแนนรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ คณะกรรมการสรรหาฯ จึงได้ดำเนินการโดยรวบรัดดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ คณะกรรมการสรรหาตัดสิทธิผู้สมัครจำนวน ๔๕ คน ไม่นำมาลงคะแนนในรอบที่ ๖ การลงคะแนนในรอบที่ ๖ เป็นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเพียง ๓ คน เท่านั้น คือ นายพนต์ พันธุ์ศรี พลเอก ศิรินทร์ รุปลเกล้า และนายสมชัย ศรีสุทธียากร เพื่อคัดคนที่ได้คะแนนน้อยที่สุดออก

๒.๑.๒ การลงคะแนนรอบที่ ๗ คณะกรรมการสรรหาฯ จึงได้ตัดสิทธิผู้สมัครออกไป ทั้งหมด ๕๐ คน ดังนั้น การลงคะแนนในรอบที่ ๗ เป็นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเพียง ๒ คน คือ พลเอก ศิรินทร์ รุปลเกล้า และนายสมชัย ศรีสุทธียากร จึงไม่ใช่เป็นการลงคะแนนเพื่อสรรหาผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อ แต่เป็นการลงคะแนนเพื่อให้ได้มติตามเกณฑ์ ๓ ใน ๔ ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๘ (๑)

๒.๒ การตัดสิทธิผู้สมัครในการลงคะแนนทั้ง ๒ รอบดังกล่าว มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ว่า

(๑) คณะกรรมการสรรหาฯ มีอำนาจตัดสิทธิผู้สมัครอื่นๆ ได้หรือไม่ และการกระทำดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่

(๒) มติ ๓ ใน ๔ ที่เกิดจากการลงคะแนนในรอบที่ ๗ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ หากไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญฯ จะถือว่ารายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาฯ เสนอต่อประธานวุฒิสภามีเพียง ๑ ชื่อ ได้หรือไม่ ส่วนรายชื่อที่ขาดอีก ๒ คนจะต้องดำเนินการเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคือไปตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๘ (๓) ใช่หรือไม่

(๓) หากพบว่ากระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย วุฒิสภามีอำนาจปฏิเสธรายชื่อและส่งกลับเพื่อพิจารณาใหม่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้บุคคลผู้ซึ่งเป็นกลางทางการเมืองและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๖ ได้หรือไม่

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ข้าพเจ้าและคณะสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นว่า ขณะนี้ได้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาขึ้นแล้ว ซึ่งเป็นความขัดแย้งทางความคิดระหว่างคณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภาและคณะกรรมการสรรหา ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดขึ้น โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๓๘ ซึ่งอยู่ในหมวดที่ ๖ ว่าด้วยรัฐสภา ปัญหาดังกล่าวมีขึ้นเมื่อถึงคราวพิจารณาสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งและ/หรือองค์กรอิสระอื่นตามรัฐธรรมนูญฯ ต่อไปในอนาคต เพื่อเป็นการแก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯ เช่น อำนาจการตัดสิทธิผู้สมัครฯ การลงมติเพื่อให้ได้ ๓ ใน ๔ ตามรัฐธรรมนูญฯ และเพื่อแก้ไขความขัดแย้งในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาว่าวุฒิสภาจะสามารถปฏิเสธรายชื่อ และส่งกลับเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาฯ พิจารณาใหม่ได้หรือไม่

ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาฯ และวิธีการเลือกตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งของวุฒิสภาที่มีในปัจจุบัน และจะต้องเกิดขึ้นในอนาคต อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญของวุฒิสภา และคณะกรรมการสรรหาฯ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญฯ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหานี้ เพื่อยุติข้อโต้แย้งอันเป็นแนวปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและคณะกรรมการสรรหาฯ ต่อไป กรณีดังกล่าวเทียบเคียงกับคำร้องของนายอดิศร เพียงเกษ และคณะ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และต่อมาประธานรัฐสภาได้ทำคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญที่ สผ. ๐๐๐๑/๑๐๐๐๕ เรื่องขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปีงบประมาณ มีอำนาจแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการ ได้หรือไม่ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๒/๒๕๔๓ ไปแล้วนั้น

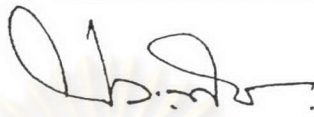
ข้าพเจ้าและสมาชิกวุฒิสภา ผู้มีรายชื่อท้ายความเห็นนี้จึงได้ร่วมกันเสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภา เพื่อโปรดใช้อำนาจตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งในทางปฏิบัติทั้ง ๓ ประการข้างต้น ว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ เพียงใด

18/5

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดกรุณาส่งความเห็นดังกล่าวของข้าพเจ้ากับคณะ
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานต่อไป

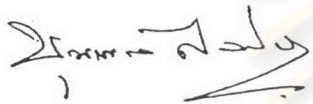
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลตำรวจเอก

(ประทีน สันติประภพ)

สมาชิกวุฒิสภา

(นายชุมพล ศิลปอาชา)

สมาชิกวุฒิสภา

(นายไกรศักดิ์ สอนวงศ์)

สมาชิกวุฒิสภา

พลเอก

(พลเอก กิตนonth)

สมาชิกวุฒิสภา ๑๙๙๙

/

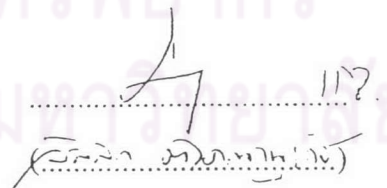
(นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง)

สมาชิกวุฒิสภา

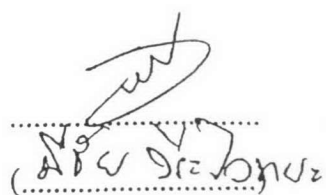
(นายการุณ ไสงาม)

สมาชิกวุฒิสภา

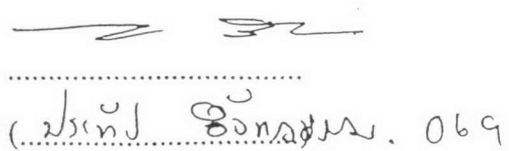

(นาย กิตนonth)

สมาชิกวุฒิสภา

(นาย สอนวงศ์)

(นาย สอนวงศ์ ๐๖๙)

(๑)
คำร้องให้พิจารณาวินิจฉัย

เรื่องพิจารณาที่ /

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๒ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ระหว่าง {

ประธานรัฐสภา

ผู้ร้อง

คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ของกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา กรรมการการเลือกตั้ง

ข้าพเจ้า นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา

ผู้ร้อง

สัญชาติ ไทย

อาชีพ นักการเมือง

เกิดวันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ อายุ ๖๓ ปี

อยู่บ้านเลขที่ ๕๘๓/๑๑ หมู่ที่ - ถนน ประชาราษฎร์บำเพ็ญ

ตรอก/ซอย เกษมสุข ตำบล/แขวง ห้วยขวาง อำเภอ/เขต ห้วยขวาง

จังหวัด กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ ๑๐๓๒๐ โทรศัพท์ โทรสาร

ขอยื่นคำร้องโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

โดยมีข้อเท็จจริงและคำขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังต่อไปนี้

ข้อเท็จจริง

ข้อ ๑. ด้วยพลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ สมาชิกวุฒิสภา กับคณะ จำนวน ๔๑ คน ได้มีหนังสือวุฒิสภา ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เพื่อขอให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ (ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้) พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๘ หรือไม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๘ บัญญัติว่า

“การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการ

ดังนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งจำนวนสิบคน ซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตาม มาตรา ๑๓๗ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภาโดยต้อง เสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้นมติในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น

(๓) การเสนอชื่อตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุ ที่ทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาตาม (๑) ไม่อาจ เสนอชื่อภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุม ใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องเสนอชื่อ ตาม (๑)”

ในการดำเนินการสรรหาบุคคลที่สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งนั้นคณะกรรมการ สรรหาฯ ได้พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๗ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการ เลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภาตามหนังสือ ที่ สว ๐๐๐๕/๐๒๔๐๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยมีรายชื่อดังนี้ ๑. นายจรูญ บุรณพันธุ์ศรี ๒. พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ ๓. นายวีระชัย แนวบุญเนียม ๔. พลเอก ศรินทร์ รูปกล้า ๕. นายสมชัย ศรีสุทธิยากร และเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้พิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยมีรายชื่อดังนี้ ๑ นายชูชาติ ศรีแสง ๒ นายอุดม เพ็องพ็อง ๓. นายปริญญา นาคฉัตร์ย์ ๔. นายปรีชา ธนนันท์ ๕. นายพิศาล พิริยะสถิต หลังจากนั้นวุฒิสภาได้ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๕ ประกอบกับข้อบังคับการประชุม วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อ ประกอบการพิจารณาต่อไป

ข้อ ๒. คณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของ ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง ได้ตรวจสอบกระบวนการสรรหากรรมการ เลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๗ แล้ว ปรากฏว่ามีผู้สมัครและมีการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหา จำนวน ๕๕ คน ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ประชุมลงคะแนนรวม ๗ ครั้ง ดังนี้

รอบที่ ๑ กรรมการสรรหาแต่ละท่านเลือกได้ไม่เกินคนละ ๕ คะแนน มีผู้ได้คะแนน
ไม่น้อยกว่าสามในสี่ หนึ่งคน คือ พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ

รอบที่ ๒ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๔ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่
หนึ่งคน คือ นายวีระชัย แนวบุญเนียม

รอบที่ ๓ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๓ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่
หนึ่งคน คือ นายจรัญ บุรณพันธุ์ศรี

รอบที่ ๔ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๒ คะแนน มีผู้สมัครสามคนได้คะแนน ๖,๗
และ ๖ จึงไม่มีผู้ใดได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่

รอบที่ ๕ ลงคะแนนไม่เกินคนละ ๒ คะแนน อีกครั้งหนึ่งปรากฏผลคะแนนเช่นเดียวกับ
กับรอบที่ ๔ จึงไม่มีผู้ใดได้รับคัดเลือก

หลังจากรอบที่ ๕ คณะกรรมการสรรหาฯ ได้เปลี่ยนกติกาใหม่ให้นำผู้สมัครเฉพาะ
ผู้ได้คะแนนสูงสุด ๓ คน คือ พลเอก ศิริรินทร์ ชูปกกล้า นายพยนต์ พันธุ์ศรี และนายสมชัย ศรีสุทธิยา
กร มาลงคะแนน โดยให้กรรมการสรรหาลงคะแนน คนละ ๑ คะแนน แล้วให้ตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุด
ออกไป จากนั้นจึงนำสองคนที่เหลือมาลงคะแนนอีกครั้งหนึ่งจึงปรากฏผล ดังนี้

รอบที่ ๖ ลงคะแนน คนละ ๑ คะแนน (เพื่อตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออก) ผลปรากฏว่า
พลเอก ศิริรินทร์ และนายสมชัย ได้คนละ ๔ คะแนน นายพยนต์ได้ ๒ คะแนน นายพยนต์ จึงถูกตัด
ออกจากบัญชีไป

รอบที่ ๗ ลงคะแนน คนละ ๒ คะแนน ปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ และนายสมชัย
ได้คะแนนเต็มคนละ ๑๐ คะแนน คณะกรรมการสรรหาฯ จึงเสนอชื่อบุคคลทั้งสองและอ้างว่าได้
คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่

ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๔
ตุลาคม ๒๕๔๔ คณะกรรมาธิการฯ ได้เสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภา และที่ประชุมได้
พิจารณาเรื่องดังกล่าว พร้อมกับได้ลงมติเลือกกรรมการการเลือกตั้งจำนวน ๕ คน โดยมีรายชื่อดังนี้
๑. พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ ๒. พลเอก ศิริรินทร์ ชูปกกล้า ๓. นายวีระชัย แนวบุญเนียม
๔. นายจรัญ บุรณพันธุ์ศรี ๕. นายปริญญา นาคฉัตริย์ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ได้มีพระบรม
ราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการการเลือกตั้ง

ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาข้อโต้แย้งว่าการที่คณะกรรมการสรรหากรรมการ
เลือกตั้งลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะว่าการลงคะแนน
รอบที่ ๔ และรอบที่ ๕ คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถสรรหาผู้ที่ได้รับการ
เสนอชื่อมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมด ภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่มีเหตุที่ทำให้ต้องมีการคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ก็ต้องให้ที่ประชุมใหญ่
ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๓) ดังนั้น การที่คณะกรรมการสรรหา

กรรมการการเลือกตั้ง ได้เปลี่ยนหลักเกณฑ์ลงคะแนนในรอบที่ ๖ เพื่อคัดคนออกและลงคะแนนต่อไป
 ในรอบที่ ๗ เป็นการหลีกเลี่ยงที่จะให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำหน้าที่แทน กล่าวคือคณะกรรมการสรร
 ภากรรมการการเลือกตั้งตัดสินคดีผู้สมัครจำนวน ๔๕ คน ไม่นำมาลงคะแนนในรอบที่ ๖ การลงคะแนน
 ในรอบที่ ๖ เป็นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเพียง ๓ คนเท่านั้น คือนายพยนต์ พันธุ์ศรี พลเอก ศรินทร์
 รูปกล้า และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร เพื่อคัดคนที่ได้คะแนนน้อยที่สุดออก ประกอบกับการลงคะแนน
 รอบที่ ๗ คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งได้ตัดสินคดีผู้สมัครออกไปทั้งหมด ๕๐ คน
 ฉะนั้นการลงคะแนนในรอบที่ ๗ เป็นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครเพียง ๒ คน คือ พลเอก ศรินทร์
 รูปกล้า และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร จึงไม่ใช่เป็นการลงคะแนนเพื่อสรรหาผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อ
 แต่เป็นการลงคะแนนเพื่อให้ได้มติในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่
 ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑)

ข้อ ๓ ในฐานะประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่าคณะกรรมการสามัญเพื่อทำ
 หน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการ
 เลือกลง คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง และสมาชิกวุฒิสภามีบทบาทอำนาจหน้าที่ตามที่
 บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ต้องสรรหาผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่
 ประจักษ์ เป็นกรรมการการเลือกตั้ง หากกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งคณะกรรมการสรร
 หากรรมการการเลือกตั้งดำเนินการโดยไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม ปราศจากการตรวจสอบ อาจเป็นที่เคลือบ
 เมลงสงสัยของสาธารณชนทั่วไป ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาทั้ง ๔๑ คน ได้โต้แย้งอำนาจหน้าที่ของคณะ
 กรรมการสรรหาว่ากระบวนการพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วย
 รัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการ
 เลือกลงที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตาม
 รัฐธรรมนูญ เมื่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอเรื่อง
 พร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ ดังนั้น หากศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณา
 วินิจฉัยปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ให้เป็นบรรทัดฐานดังเช่นที่ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในหลาย
 กรณี ก็น่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองอย่างยิ่ง
 คำขอให้พิจารณาวินิจฉัย

ขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. การที่คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ได้ตัดสินคดีผู้สมัครในรอบที่ ๖
 จำนวน ๔๕ คน ไม่นำมารวมเพื่อลงคะแนนสรรหาดังกล่าว คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือก
 ลงจะมีอำนาจตัดสินคดีผู้สมัครอื่น ๆ หรือไม่ และการดำเนินการของคณะกรรมการสรรหากรรมการการ
 เลือกลงขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒. การลงมติในรอบที่ ๓ แม้จะมีคะแนนเสียงในการเสนอชื่อด้วยคะแนนเสียง
ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จะถือว่าเป็นมติที่ชอบด้วย
รัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้าหากไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จะถือว่าคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง
เสนอรายชื่อผู้ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนสองคน หรือต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา
พิจารณาสรรหาผู้ซึ่งสมควรเป็นกรรมการเลือกตั้งดำเนินการแทน หรือไม่

๓. เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตาม ๑ และ ๒ แล้ว เห็นว่ากระบวนการสรรหา
ของคณะกรรมการสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญจะต้องมีการสรรหากรรมการ
การเลือกตั้งใหม่ หรือไม่

ข้าพเจ้าได้ยื่นคำร้องให้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบ
โดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมาด้วย จำนวน ๒๐ ชุด

(ลงชื่อ)

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)

ประธานรัฐสภา

ผู้ร้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๘/๒๕๕๕

วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง

ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นเป็นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ ได้พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๗ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ คือ นายจรัล บุรณพันธ์ศรี พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ นายวีระชัย แนวบุญเนียร พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า และนายสมชัย ศรีสุทธยากร ส่วนที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้พิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ คือ นายชูชาติ ศรีแสง นายอุดม เฟื่องฟูง นายปริญญานาคฉัตรีย์ นายปรีชา รัตนันท์ และนายพิศาล พิริยะสถิต

วุฒิสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๕ ประกอบกับข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

อันจำเป็น และรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป คณะกรรมาธิการดังกล่าว คือ “คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง” ได้ตรวจสอบกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ฯ แล้ว ปรากฏว่า มีผู้สมัครและมีผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาจำนวนห้าสิบห้าคน ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการสรรหา ฯ ได้ประชุมลงคะแนน รวม ๗ ครั้ง ดังนี้

รอบที่ ๑ กรรมการสรรหาแต่ละคนเลือกได้ไม่เกินคนละ ๕ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ หนึ่งคน คือ พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ

รอบที่ ๒ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๔ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ หนึ่งคน คือ นายวิระชัย แนวนุญเษียร

รอบที่ ๓ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๓ คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ หนึ่งคน คือ นายจรัล บุรณพันธ์ศรี

รอบที่ ๔ ลงคะแนนคนละไม่เกิน ๒ คะแนน มีผู้สมัครสามคนได้คะแนน ๖, ๗ และ ๖ จึงไม่มีผู้ใดได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่

รอบที่ ๕ ลงคะแนนไม่เกินคนละ ๒ คะแนน อีกครั้งหนึ่ง ปรากฏผลคะแนนเช่นเดียวกับรอบที่ ๔ จึงไม่มีผู้ใดได้รับคัดเลือก

หลังจากรอบที่ ๕ คณะกรรมการสรรหา ฯ ได้เปลี่ยนกติกาใหม่ให้นำผู้สมัครเฉพาะผู้ได้คะแนนสูงสุด ๓ คน คือ พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า นายพยนต์ พันธุ์ศรี และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร มาลงคะแนน โดยให้กรรมการสรรหาลงคะแนน คนละ ๑ คะแนน แล้วให้ตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออกไป จากนั้นจึงนำสองคนที่เหลือมาลงคะแนนอีกครั้งหนึ่งจึงปรากฏผล ดังนี้

รอบที่ ๖ ลงคะแนน คนละ ๑ คะแนน (เพื่อตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออก) ผลปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ ฯ และนายสมชัย ฯ ได้คนละ ๔ คะแนน นายพยนต์ ฯ ได้ ๒ คะแนน นายพยนต์ ฯ จึงถูกตัดออกจากบัญชีไป

รอบที่ ๗ ลงคะแนน คนละ ๒ คะแนน ปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ ฯ และนายสมชัย ฯ ได้คะแนนเต็มคนละ ๑๐ คะแนน คณะกรรมการสรรหา ฯ จึงเสนอชื่อบุคคลทั้งสองและอ้างว่าได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่

คณะกรรมาธิการสามัญ ฯ จึงได้มีหนังสือเสนอรายงานการพิจารณาของคณะกรรมาธิการสามัญ ฯ ต่อประธานวุฒิสภา

วุฒิสภาในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ พิจารณารายงานของคณะกรรมการสามัญ ฯ แล้ว ได้ลงมติเลือกกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๕ คน คือ พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ พลเอก ศิริรินทร์ ชูปเกล้า นายวีระชัย แนวนบุญเนียร นายจรัด บุรณพันธ์ศรี และนายปริญญา นาคฉัตรีย์ ทั้งนี้ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๕

ต่อมา พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ สมาชิกวุฒิสภา กับคณะ รวมสี่สิบเอ็ดคน ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภา สรุปว่า การตัดสิทธิผู้สมัครในการลงคะแนนทั้ง ๒ รอบดังกล่าว มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ว่า

(๑) คณะกรรมการสรรหา ฯ มีอำนาจตัดสิทธิผู้สมัครอื่นๆ ได้หรือไม่ และการกระทำดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

(๒) มติสามในสี่ ที่เกิดจากการลงคะแนนในรอบที่ ๓ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ หากไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ฯ จะถือว่ารายชื่อที่คณะกรรมการสรรหา ฯ นำเสนอต่อประธานวุฒิสภามีเพียงสามคน ได้หรือไม่ ส่วนรายชื่อที่ขาดอีกสองคนจะต้องดำเนินการเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๓) ใช่หรือไม่

(๓) หากพบว่ากระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย วุฒิสภามีอำนาจปฏิเสธรายชื่อและส่งกลับเพื่อพิจารณาใหม่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้บุคคลผู้ซึ่งเป็นกลางทางการเมือง และความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ ได้หรือไม่

คณะสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวจึงเห็นว่า ขณะนี้ได้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาขึ้นแล้ว ซึ่งเป็นความขัดแย้งทางความคิดระหว่างคณะกรรมการสามัญ ฯ สมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการสรรหา ฯ ซึ่งเป็นองค์การที่เกิดขึ้นโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ ซึ่งอยู่ในหมวด ๖ ว่าด้วยรัฐสภา อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญของวุฒิสภา และคณะกรรมการสรรหา ฯ ซึ่งเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ ฯ จึงจำเป็นต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหานี้เพื่อยุติข้อโต้แย้งอันเป็นแนวปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและคณะกรรมการสรรหา ฯ ต่อไป คณะสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าว จึงได้ร่วมกันเสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภาเพื่อใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งในทางปฏิบัติทั้ง ๓ ประการข้างต้น ว่าสามารถจะกระทำได้หรือไม่ เพียงใด

ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาทั้งสี่สิบเอ็ดคน ได้โต้แย้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ว่ากระบวนการพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วย

รัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อ พิจารณาวินิจฉัยได้ และหากศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นนี้ให้เป็น บรรทัดฐานดังเช่นที่ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในหลายกรณี ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตย และการปฏิรูปการเมือง จึงส่งเรื่องดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. คณะกรรมการสรรหา ฯ มีอำนาจตัดสิทธิผู้สมัครอื่น ๆ ในรอบที่ ๖ จำนวนสี่สิบเก้าคน ไม่นำมารวมเพื่อลงคะแนนสรรหาดังกล่าว หรือไม่ และการดำเนินการของคณะกรรมการสรรหา ฯ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒. การลงมติในรอบที่ ๗ แม้จะมีคะแนนเสียงในการเสนอชื่อไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน กรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จะถือว่าเป็นมติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ หากไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จะถือว่าคณะกรรมการสรรหา ฯ เสนอรายชื่อผู้ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนสองคน หรือต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งแทนหรือไม่

๓. เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตาม ๑ และ ๒ แล้ว เห็นว่ากระบวนการสรรหาของ คณะกรรมการสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญ จะต้องมีการสรรหากรรมการ การเลือกตั้งใหม่ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้น คือ ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องของประธาน รัฐสภาไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ในองค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อ พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้ว ประธานรัฐสภาเป็นผู้เสนอคำร้องพร้อมความเห็น ว่า กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของ วุฒิสภาและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ผู้เสนอคำร้องจึงเป็นไปตามที่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติไว้

สำหรับการพิจารณาว่า ตามคำร้องเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตาม รัฐธรรมนูญหรือไม่ นั้น จะต้องพิจารณาก่อนว่า คณะกรรมการสรรหา ฯ เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) กำหนดให้มี “คณะกรรมการสรรหา

กรรมการการเลือกตั้ง” และกำหนดองค์ประกอบอำนาจหน้าที่รวมทั้งวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนในมาตราเดียวกัน ซึ่งทำให้คณะกรรมการสรรหา ฯ มีลักษณะครบถ้วนตามความหมายของ “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ที่ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ ตามนัยคำวินิจฉัยที่ ๕๘ - ๖๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งวินิจฉัยว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการสรรหา ฯ จึงเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามความหมายในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

ส่วนกรณีตามคำร้อง เป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ฯ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ เกี่ยวกับลักษณะของกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ไว้แล้วว่า หมายถึง (๑) ลักษณะของการมีปัญหาว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญองค์กรใดองค์กรหนึ่ง มีอำนาจกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือไม่ เพียงใด หรือ (๒) ลักษณะของการที่องค์กรตามรัฐธรรมนูญตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปมีปัญหาโต้แย้งกันว่าองค์กรตามรัฐธรรมนูญองค์กรหนึ่งได้ใช้อำนาจหน้าที่ล่วงล้ำ หรือกระทบกระเทือนอำนาจหน้าที่ของอีกองค์กรหนึ่ง ซึ่งกรณีตามคำร้องนี้มีปัญหาว่า ในการดำเนินกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ฯ นั้น คณะกรรมการสรรหา ฯ มีอำนาจในการตัดสิทธิผู้สมัครบางคนออกจากการพิจารณาในการพิจารณารอบที่ ๖ ของคณะกรรมการสรรหา ฯ หรือไม่ กรณีจึงมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว จึงให้โอกาสคณะกรรมการสรรหา ฯ ชี้แจงเป็นหนังสือกรณีตามคำร้อง

นายนิศ ชัยสูตร อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อดีตรองประธานกรรมการสรรหา ฯ ได้ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๕ สรุปว่า การลงคะแนนของคณะกรรมการสรรหา ฯ ในรอบที่ ๔ และรอบที่ ๕ เป็นการลงคะแนนเหมือนกับการลงคะแนนในรอบที่ ๑ ถึงรอบที่ ๓ แต่ไม่อาจหาผู้ที่ได้รับคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ได้ เป็นเหตุให้คณะกรรมการสรรหา ฯ เปลี่ยนการลงคะแนนโดยเรียงลำดับรายชื่อเป็นการนำเอาผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสามคนมาลงคะแนนเพื่อให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยการให้เลือกตัดจากบุคคลที่ได้คะแนนต่ำสุดออกไปในรอบที่ ๖ จนเหลือสองคน แล้วจึงมาลงคะแนนในรอบที่ ๗ ในจำนวนสองคนที่เหลือ จึงได้คะแนนเกินกว่าสามในสี่ นั้น แล้ว จึงเสนอชื่อบุคคลทั้งห้า เป็นการหาวิธีการในการเลือกให้ได้

คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่สำหรับบุคคลที่ได้คะแนนสูงสุดในรอบที่ ๕ นั้นเอง เนื่องจากไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ว่าจะต้องลงคะแนนโดยวิธีเรียงตามรายชื่อคณะกรรมการสรรหา ฯ จึงได้ปรับเปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเพื่อให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด คณะกรรมการสรรหา ฯ มิได้มีเจตนาจะหลีกเลี่ยงมิให้มีการเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา แต่ดำเนินการด้วยความสุจริตที่จะพยายามหาวิธีการคัดเลือกให้ได้ผู้ที่ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ตามเกณฑ์ การสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ฯ จึงไม่ขัดต่อกฎหมาย และไม่ถือว่าเป็นการหลีกเลี่ยงมิให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอชื่อแทน ส่วนในเหตุที่ว่า การลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ เป็นการตัดสิทธิผู้อื่นนั้น น่าจะคลาดเคลื่อนและไม่ใช่เหตุที่อ้างได้ เพราะในรอบที่ ๕ นั้น บุคคลที่เหลืออยู่ก็ไม่อยู่ในรายชื่อที่จะได้รับการคัดเลือกสูงกว่าทั้งสามรายชื่อที่นำมาพิจารณาแล้ว

เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการวุฒิสภาส่งบันทึกการประชุมของคณะกรรมการสรรหา ฯ ทั้งหมด และเปิดโอกาสให้ผู้สมัครและผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนสี่สิบเก้าคน เสนอความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับการที่ไม่ได้รับการนำรายชื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสรรหา ฯ ในการพิจารณารอบที่ ๖ นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือเรียกพลตำรวจเอก ประทิน สันติประภพ นายนิศ ชัยสูตร และอดีตประธานกรรมการสรรหา ฯ ในฐานะผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ให้มาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำร้อง หลักเกณฑ์และวิธีการลงคะแนนของคณะกรรมการสรรหา ฯ ในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗

เลขาธิการวุฒิสภา ได้จัดส่งสำเนานบันทึกการประชุมของคณะกรรมการสรรหา ฯ รวม ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ สรุปบันทึกการประชุมครั้งที่ ๑ ว่า ที่ประชุมกำหนดแนวทางในการดำเนินการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง โดยจัดทำประกาศรับสมัครและแบบกรอกประวัติย่อพร้อมความยินยอมของผู้สมัคร กำหนดระยะเวลาและวันเวลาในการดำเนินการ ส่วนบันทึกการประชุมครั้งที่ ๒ ที่ประชุมพิจารณาตรวจสอบประวัติ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครทั้งหมดห้าสิบห้าคน

ผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนสี่สิบเก้าคน ที่ศาลรัฐธรรมนูญเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นเป็นหนังสือ ได้เสนอความเห็นเป็นหนังสือ รวมสิบเก้าคน ทั้งนี้ มีผู้เสนอความเห็นโดยสรุปว่า คณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่มีอำนาจตัดสิทธิผู้สมัครอื่นในรอบที่ ๖ การดำเนินการในการสรรหารอบที่ ๖ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทำให้การลงมติในรอบที่ ๗ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วย

จำนวนสิบแปดคน และเสนอความเห็นว่ คณะกรรมการสรรหา ฯ มีอำนาจและสิทธิอันชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญในการดำเนินการรอบที่ ๖ เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) ไม่ได้กำหนดรายละเอียดของวิธีปฏิบัติไว้ การลงมติในรอบที่ ๗ จึงชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จำนวนหนึ่งคน

พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ สมาชิกวุฒิสภาได้มาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญในวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๕ โดยศาลรัฐธรรมนูญได้อนุญาตให้นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง สมาชิกวุฒิสภาเข้าร่วมชี้แจงตามที่พลตำรวจเอก ประทีป ฯ ร้องขอ สรุปได้ว่า พลตำรวจเอก ประทีป ฯ และนายเจิมศักดิ์ ฯ ได้รับแต่งตั้งจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๕ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ ฯ ได้ตรวจสอบกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ฯ และเห็นว่า คณะกรรมการสรรหา ฯ ได้เสนอชื่อผู้ได้รับการสรรหาต่อประธานวุฒิสภากายในกำหนดสามสิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๓) พบว่า การลงคะแนนของคณะกรรมการสรรหา ฯ ในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ได้เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การลงคะแนนที่กำหนดไว้เดิม โดยในรอบที่ ๖ ให้มีการลงคะแนนเลือกบุคคลเพียงสามคน กำหนดให้กรรมการสรรหา ฯ แต่ละคนลงคะแนนได้คนละ ๑ คะแนน แม้จะไม่ใช่เป็นการบังคับ แต่ก็ยังเป็นข้อตกลงว่าทุกคนจะต้องลงคะแนนคนที่ได้คะแนนน้อยที่สุดถูกคัดออกไปให้เหลือเพียงสองคน เพื่อนำมาลงคะแนนในรอบที่ ๗ การกระทำเช่นนี้ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะยังมีผู้สมัครที่มีสิทธิและคุณสมบัติครบถ้วนอีกจำนวนห้าสิบคน การเลือกนำมาเพียงสองคน เพื่อลงคะแนนให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ หนังสือที่คณะกรรมการสรรหา ฯ เสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาไปยังประธานวุฒิสภาก็ไม่ได้แจ้งรายละเอียดถึงการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การลงคะแนนในรอบที่ ๖ ให้ประธานวุฒิสภาพทราบด้วย

นายนิรศ ชัยสูตร อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อดีตรองประธานกรรมการสรรหา ฯ ได้มาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๕ สรุปได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่ได้เป็นการตัดสิทธิผู้สมัครคนอื่น ๆ เพราะเป็นการเลือกโดยเปรียบเทียบแล้ว นำผู้สมัครที่ได้รับคะแนนสูงในแต่ละรอบ และได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ไว้เป็นผู้ได้รับการสรรหา จึงไม่ใช่เป็นการตัดสิทธิ เพราะผู้สมัครทุกคนมีสิทธิเท่ากันตั้งแต่การเลือกของคณะกรรมการสรรหา ฯ ในตอนต้น นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) ไม่ได้บัญญัติรายละเอียดของวิธีการสรรหาเพื่อให้ได้ผู้รับการสรรหาที่ได้รับคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการสรรหา ฯ ได้พิจารณาผู้สมัครทุกคนแล้ว

แต่จะกำหนดวิธีการรอบใด อย่างไร จึงไม่ใช่เป็นการตัดสิทธิแต่อย่างใด และเมื่อคณะกรรมการสรรหา ฯ ดำเนินการจนถึงรอบที่ ๔ และรอบที่ ๕ แล้ว ปรากฏว่ามีผู้ได้รับคะแนนเลือกจำนวนสามคน แต่ไม่มีผู้ใดได้คะแนนถึงสามในสี่เลย คณะกรรมการสรรหา ฯ จึงตกลงกันเปลี่ยนหลักเกณฑ์การลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ เพื่อให้ได้บุคคลครบห้าคน โดยทุกคนได้คะแนนคนละไม่น้อยกว่าสามในสี่ของกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และภายในกำหนดเวลาสามสิบวันตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) บัญญัติไว้เป็นการดำเนินการโดยมีเจตนาเพื่อให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา ฯ เสร็จลุล่วงภายในกำหนดเวลาและการลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ก็ไม่ได้เป็นการบังคับว่า กรรมการทุกคนจะต้องลงคะแนน

ข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ การสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) บัญญัติว่า “การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการ ดังนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง จำนวนสิบคน ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๗ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภาโดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น มติในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่” และ (๓) บัญญัติว่า “(๓) การเสนอชื่อตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาตาม (๑) ไม่อาจเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องเสนอชื่อตาม (๑)”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) และ (๓) กำหนดวิธีการและระยะเวลาในการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการสรรหา ฯ ไว้อย่างกว้างๆ ว่า ให้สรรหาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๗ จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา พร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอภายในสามสิบวัน หากไม่อาจดำเนินการได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวน

ภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ยกกำหนดที่คณะกรรมการสรรหา ฯ ต้องเสนอชื่อ และกำหนดไว้ว่ามติในการเสนอชื่อ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ โดยไม่ได้กำหนด รายละเอียดในการดำเนินการอื่น ๆ ของคณะกรรมการสรรหา ฯ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ดังนั้น คณะกรรมการสรรหา ฯ ย่อมที่จะมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการ เพื่อให้ได้ บุคคลที่สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหา ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เสนอต่อประธานวุฒิสภา ภายในกำหนดเวลาที่มาตรา ๑๓๘ (๓) กำหนด ซึ่งปรากฏ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องในส่วนที่เป็นหนังสือของคณะกรรมการสรรหา ฯ ที่ สว. ๐๐๐๕/๐๒๔๐๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ ว่า คณะกรรมการสรรหา ฯ ได้ประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลงคะแนนสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

ข้อ ๑ ลงคะแนนโดยวิธีลงคะแนนลับ

ข้อ ๒ การลงคะแนนครั้งแรก กรรมการสรรหาแต่ละคนสามารถลงคะแนนเลือกผู้มีคุณสมบัติ ได้ไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก หากไม่มีผู้ได้รับเลือกหรือผู้ได้รับเลือกไม่ถึงห้าคนก็ให้ลงคะแนน ครั้งต่อไป

ข้อ ๓ การลงคะแนนครั้งต่อไป ให้นำรายชื่อผู้ได้รับการเสนอชื่อที่เหลือ และมีคะแนนสูงสุด เรียงตามลำดับ มาให้กรรมการสรรหาทุกคนลงคะแนนเลือกครั้งต่อไป กรรมการสรรหาแต่ละคนสามารถ ลงคะแนนเลือกได้ตามจำนวนที่ยังขาดอยู่ ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของ จำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เป็นผู้ได้รับเลือก

ข้อ ๔ หากมีผู้ได้รับเลือกไม่ครบจำนวนห้าคนอีก ให้นำวิธีลงคะแนนตามข้อ ๓ มาใช้ต่อไป จนกว่าจะได้ผู้มีคุณสมบัติครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดที่ให้เสนอชื่อต่อประธานวุฒิสภา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นการกำหนด หลักเกณฑ์ภายในของคณะกรรมการสรรหา ฯ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญในการสรรหา ผู้ที่สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อประธานวุฒิสภา สำหรับกำหนดเวลาที่คณะกรรมการสรรหา ต้องดำเนินการสรรหาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นั้น ตามคำร้อง คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดเดิม ครบวาระพร้อมกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๐ ประกอบมาตรา ๓๒๒ ในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกกรรมการการเลือกตั้ง จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม

๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งชุดพ้นจากตำแหน่ง ครบกำหนดสามสิบวันในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ ซึ่งคณะกรรมการสรรหา ฯ ได้เสนอชื่อผู้ได้รับการสรรหาต่อประธานวุฒิสภา ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

จากพยานหลักฐานเอกสารประกอบคำร้อง คือ หนังสือของคณะกรรมการสรรหา ฯ ที่ สว. ๐๐๐๕/๐๒๔๐๖ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ เสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งต่อประธานวุฒิสภา และรายงานของคณะกรรมการสิทธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง วุฒิสภา ปรากฏข้อเท็จจริงรับกันว่า คณะกรรมการสรรหา ฯ ได้มีการลงคะแนนเลือกผู้มีคุณสมบัติสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ เพียงวันเดียว โดยลงคะแนนทั้งหมดเจ็ดรอบ รอบที่ ๑ รอบที่ ๒ และรอบที่ ๓ มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ รอบละหนึ่งคน คือ พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ นายวีระชัย แนวนบุญเนียร และนายจรัส บุรณพันธ์ุศรี ตามลำดับ แต่รอบที่ ๔ และรอบที่ ๕ มีผู้ได้รับคะแนนเพียงสามคน คือ พลเอก ศิริรินทร์ ชูปักคำ นายพยนต์ พันธุ์ศรี และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร แต่ทุกคนได้รับคะแนนไม่ถึงสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ส่วนข้อเท็จจริงตามรายงานของคณะกรรมการ ฯ ในส่วนของรายงานการดำเนินงานศึกษากระบวนการสรรหา และคุณสมบัติของผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งจากการคัดเลือกของคณะกรรมการสรรหา ฯ และจากคำชี้แจงของพลตำรวจเอก ประทิน ฯ และนายเจิมศักดิ์ ฯ สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งเป็นกรรมการ ฯ ที่ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่า หลังจากรอบที่ ๕ คณะกรรมการสรรหา ฯ ได้เปลี่ยนกติกาใหม่ ให้นำผู้สมัครเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดจำนวนสามคนในรอบที่ ๕ มาให้กรรมการสรรหา ฯ ลงคะแนนคนละ ๑ คะแนน แล้วให้ตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออกไปในรอบที่ ๖ คือ นายพยนต์ ฯ จากนั้นจึงนำผู้สมัครที่เหลืออีกสองคน คือ พลเอก ศิริรินทร์ ฯ และนายสมชัย ฯ มาลงคะแนนในรอบที่ ๗ โดยให้กรรมการสรรหา ฯ แต่ละคนลงคะแนนคนละ ๒ คะแนน ปรากฏว่า ได้คะแนนเต็มคนละ ๑๐ คะแนน คณะกรรมการสรรหา ฯ จึงเสนอชื่อบุคคลทั้งสองต่อประธานวุฒิสภา และอ้างว่าได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ ซึ่งตามรายงานของคณะกรรมการ ฯ นี้ สอดคล้องกับคำชี้แจงของนายนิรศ ฯ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อดีตรองประธานกรรมการสรรหา ฯ ในส่วนที่ได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า มีการเปลี่ยนหลักเกณฑ์การลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗

คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า มีสิ่งที่พึงพิจารณาว่า การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ นั้น ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เพราะเมื่อลงคะแนนจนถึงรอบที่ ๔ และรอบที่ ๕ แล้ว ก็เป็นที่ชัดเจนแล้วว่า กรรมการสรรหาฯ ไม่สามารถสรรหาบุคคลตามเกณฑ์คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ได้ครบห้าคนในเวลาที่กำหนด ซึ่งจะต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๓) การที่คณะกรรมการสรรหาฯ เปลี่ยนหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนรอบที่ ๖ เพื่อคัดคนออกและการลงคะแนนต่อไปในรอบที่ ๗ เป็นการหลีกเลี่ยงที่จะให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำหน้าที่แทนจะชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งนายริสฯ อธิบดีรองประธานกรรมการสรรหาฯ ได้ชี้แจงประเด็นนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปว่า คณะกรรมการสรรหาฯ ได้เปลี่ยนหลักเกณฑ์การลงคะแนนในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ โดยเห็นว่า มีอำนาจที่จะเปลี่ยนหลักเกณฑ์ได้ เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) บัญญัติวิธีการสรรหาไว้เพียงแต่ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เท่านั้น และวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการสรรหาฯ เปลี่ยนหลักเกณฑ์ก็เพื่อจะให้ได้ผู้ได้รับเลือกครบตามจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ไม่ได้มีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเสนอชื่อแทน

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) จะไม่ได้บัญญัติวิธีการหรือขั้นตอนในการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาฯ ไว้โดยละเอียด เพียงแต่บัญญัติสาระสำคัญไว้ว่า ผู้ที่ได้รับเลือกจะต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ก็ตาม แต่หลักเกณฑ์หรือวิธีการใดๆ ที่คณะกรรมการสรรหาฯ กำหนดขึ้นใช้ในการดำเนินการสรรหาต้องไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในเรื่องของการสรรหากรรมการการเลือกตั้งด้วย เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในเรื่องของการสรรหาบุคคล คือ การเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่มีความเหมาะสมจะดำรงตำแหน่งที่ต้องมีการสรรหา การสรรหาจึงหมายถึงการเลือกบุคคลคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งจากหลายคน เพื่อให้ผู้สรรหาได้มีการเปรียบเทียบแล้วเลือกบุคคลผู้เหมาะสม นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) บัญญัติคะแนนเสียงในการสรรหากรรมการการเลือกตั้งโดยคณะกรรมการสรรหาฯ ไว้ว่า ผู้ที่ได้รับเลือกจะต้องได้รับคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญประสงค์ให้ผู้ที่ได้รับเลือกนั้น ได้รับคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงข้างมากตามปกติ จึงได้กำหนดเงื่อนไขของจำนวนคะแนนที่ผู้นั้นจะต้องได้รับไว้ หากการดำเนินการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหาฯ ไม่สามารถสรรหาผู้ได้รับเลือกที่มีคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่จนครบจำนวน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๓) ก็ได้บัญญัติแก้ไขปัญหาไว้แล้ว โดยมอบให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำหน้าที่เสนอชื่อแทนจนครบจำนวนการที่คณะกรรมการสรรหาฯ เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ โดยนำผู้มีคุณสมบัติ

เพียงสามคนที่ได้คะแนนสูงสุดในรอบที่ ๕ มาให้กรรมการสรรหา ๑ ลงคะแนนเพื่อคัดคนออกหนึ่งคน แล้วนำผู้สมัครที่เหลืออีกสองคนมาลงคะแนนในรอบที่ ๗ เพื่อให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ นั้น เป็นการเจาะจงให้กรรมการสรรหาเลือกผู้สมัครเพียงสองคนจากผู้สมัครสองคน โดยไม่ได้นำผู้สมัครอื่นมาเปรียบเทียบ ทั้งที่เมื่อเริ่มเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในรอบที่ ๖ คณะกรรมการสรรหา ๑ ต้องนำรายชื่อผู้สมัครที่ยังไม่ได้รับการเลือกอีกสี่สิบเก้าคนมาให้กรรมการสรรหา ๑ ลงคะแนนในรอบที่ ๖ ด้วย แต่กลับนำรายชื่อเพียงสามคนที่ได้จากการลงคะแนนในรอบที่ ๕ มาให้กรรมการสรรหาลงคะแนนในรอบที่ ๖ ซึ่งทำให้ผู้สมัครอื่นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามอีกสี่สิบเก้าคนต้องถูกตัดสิทธิในการได้รับการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงใหม่ในรอบที่ ๖ ดังนั้น การนำผู้สมัครที่เหลืออยู่เพียงสองคนจากการลงคะแนนในรอบที่ ๖ มาให้กรรมการสรรหา ๑ ลงคะแนนในรอบที่ ๗ โดยให้กรรมการสรรหา ๑ ลงคะแนนได้คนละ ๒ คะแนน เพื่อให้ผู้สมัครทั้งสองคนได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่นั้น ไม่ใช่การสรรหาในความหมายที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ บัญญัติไว้ และคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ที่ผู้ได้รับเลือกสองคนในรอบที่ ๗ คือ พลเอก ศิริรินทร์ ๑ และนายสมชัย ๑ นั้น ก็เป็นการลงคะแนนเพียงเพื่อให้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เท่านั้น ดังนั้น การลงคะแนนสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ๑ เฉพาะในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑)

ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมาก จำนวน ๕ คน โดยนายสุจินดา ยงสุนทร วินิจฉัยว่าการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ๑ เฉพาะในรอบที่ ๗ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่วนอีก ๘ คน คือ นายอุระ หวังอ้อมกลาง นายอมร รักษาสัตย์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นายสุจิต บุญบงการ นายมงคล สระภูัน นายจิระ บุญพจนสุนทร และนายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ วินิจฉัยว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ๑ ในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน ๔ คน คือ นายผัน จันทรปาน นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ พลโท จุล อติเรก และนายกระมล ทองธรรมชาติ วินิจฉัยว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ๑ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) และภายในกำหนดเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และแม้ว่าการสรรหากรรมการการเลือกตั้งจะไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก็ไม่มีผลกระทบต่อตัวบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้วุฒิสภาเลือก และได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งไปแล้ว ทั้งนี้ เพราะกรรมการการเลือกตั้งจะพ้นจากตำแหน่งได้จะต้อง

เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๑ และกรณีขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔๒ ประกอบด้วยมาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๑๓๕ เท่านั้น แต่ไม่มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญให้กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระบวนกรการสรรหาไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

สำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อีก ๒ คน คือ นายศักดิ์ เตชาชาญ และนายจุมพล ณ สงขลา วินิจฉัยว่า คำร้องนี้ไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ประธานรัฐสภาไม่อาจเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ให้ยกคำร้อง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป คือ เมื่อการสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว จะต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญอีก หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้ง เป็นกระบวนกรที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๘ กำหนดขั้นตอนไว้ คือ ให้มีการสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งเบื้องต้นโดยคณะกรรมการสรรหา ฯ และโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ฝ่ายละห้าคน ให้แต่ละฝ่ายเสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาต่อวุฒิสภาเพื่อเลือกผู้ได้รับการสรรหาที่ได้เสนอชื่อมา จำนวนห้าคน เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง แม้ว่าอำนาจในการเลือกผู้เป็นกรรมการการเลือกตั้งจะอยู่ที่วุฒิสภา แต่บุคคลที่วุฒิสภาจะลงมติเลือกให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งได้ จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการสรรหาและเสนอชื่อเข้าสู่การเลือกของวุฒิสภาโดยคณะกรรมการสรรหา ฯ และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเท่านั้น ดังนั้น หากการสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการสรรหา ฯ หรือโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งเป็นกระบวนกรเบื้องต้นในการสรรหาเพื่อเสนอชื่อบุคคลให้วุฒิสภาเลือกเป็นกระบวนกรสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะในขั้นตอนใด ผู้ได้รับการสรรหาในขั้นตอนของกระบวนกรสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นั้น ก็ต้องเป็นผู้ได้รับการสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วย และแม้ผู้นั้นจะได้ถูกเสนอชื่อเข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาและได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ผลของการได้รับเลือกก็ย่อมไม่สมบูรณ์ เนื่องจากเป็นผู้ได้รับการสรรหามาจากกระบวนกรสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักกฎหมายมหาชน คือหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรของรัฐ เมื่อกระบวนกรสรรหาขั้นตอนใดกระทำโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผลที่ได้จากการกระทำเฉพาะขั้นตอนนั้นย่อมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

เมื่อตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากได้วินิจฉัยแล้วว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ของคณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว ก็ต้องถือว่า ผู้ได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา ฯ ในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ จำนวนสองคน คือ พลเอก ศิริินทร์ ฯ

และนายสมชัย ฯ ไม่เป็นผู้ได้รับการสรรหา แม้ว่าผู้ได้รับการสรรหาในการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ฯ รอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ คือ พลเอก ศิริรินทร์ ฯ จะได้รับการเลือกจากวุฒิสภา ให้เป็นกรรมการการเลือกตั้ง การได้รับเลือกนั้นก็จะต้องไม่สมบูรณ์อันมีผลให้ต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ บัญญัติให้วุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เลือกผู้เป็นกรรมการการเลือกตั้ง แต่ไม่กระทบกระเทือนต่อบุคคลที่มาจากกระบวนการสรรหาโดยชอบของคณะกรรมการสรรหา ฯ และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ได้รับการเลือกและโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งไปแล้ว อีกสี่คน คือ นายจรัส ฯ นายปริญญ์ ฯ พลตำรวจโท วาสนา ฯ และนายวีระชัย ฯ ทั้งนี้ เพราะในขณะที่วุฒิสภามีมติเลือกกรรมการการเลือกตั้ง นั้น กระบวนการสรรหาและการเสนอชื่อบุคคลโดยคณะกรรมการสรรหา ฯ และที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ การพบว่ากระบวนการสรรหาบางขั้นตอนของคณะกรรมการสรรหา ฯ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้เกิดขึ้นในภายหลังและมีผลให้เฉพาะขั้นตอนและผลของขั้นตอนการสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการสรรหา ฯ ในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ เท่านั้นที่ต้องเสียไป และต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ บัญญัติให้วุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เลือกกรรมการการเลือกตั้ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมาก จึงวินิจฉัยว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหา ฯ เฉพาะในรอบที่ ๖ และรอบที่ ๗ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) และต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายกระมล ทองธรรมชาติ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลโท จุล อติเรก	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เถลิมาณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชาชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจิต บุญบงการ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุจินดา ยงสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอนันต์ เกตุวงศ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอมร รักษาสัตย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนภา พัทธโกมล เกิดเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2519 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2541 เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 52 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2544

ปัจจุบันรับราชการเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา รุ่นที่ 49

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย